

Datum
2016-06-07

Olovliga bosättningar

Huddinge kommun har nolltolerans gentemot olovlig annektering av kommunal mark och arbetar aktivt med frågan.

Kommunen begär avhysning när det handlar om individer som för kortare eller längre tid bosätter sig på allmän plats eller på kommunens tomtmark utan tillstånd.

Kommunen följer den lagstiftning som finns och samarbetar med polis och kronofogden.

Allemansrätten gäller inte

Bosättningar, oavsett om dessa består av tält, bilar eller husvagnar, omfattas inte av allemansrätten och är olagliga enligt brottsbalken, eftersom det är fråga om egenmäktigt förfarande. Långvarig bosättning på annans mark kan även medföra skadeståndsskyldighet. Bosättningarna kan dessutom strida mot lokala kommunala ordningsföreskrifter som reglerar var det är tillåtet att campa.

Informera alltid kommunen även om det är privat mark

Marken i kommunen ägs inte alltid om kommunal mark, utan om mark som ägs av till exempel företag, andra kommuner samt fastighetsägare.

I samtliga fall är det viktigt att kommunen får information om bosättningen genom vårt kontaktcenter, så att vi kan agera själva eller ta kontakt med annan markägare.

Om vi misstänker att det finns barn som far illa, så anmäler vi det till socialtjänsten som får inleda en utredning.

Efter avhysning

När avhysningen är genomförd så görs städning av området. Det kan ta några dagar beroende på entreprenörernas arbetsbelastning. Kommunen har tyvärr inte möjlighet att återkoppla vilka åtgärder vi vidtar i varje enskild anmälan.

Om du hittar en bosättning

Om du lokaliserar en bosättning som du tror är otillåten, kontakta kommunens servicecenter på tel 08-53533105 eller servicecenter@huddinge.se. Viktigt är att du skickar en karta, foto, beskrivning med exakt adress eller koordinater.

Om en bosättning sker på offentlig plats är det inte fråga om en bedömning av allemansrättens gränser. Istället kan sådan bosättning vara otillåten eller tillståndspliktig enligt lokala ordningsföreskrifter eller vara tillståndspliktig enligt ordningslagen. Bosättningar som innebär överträdelser av sådant förbud eller tillståndsplikt är straffbara.

Lagar och regler

Enligt plan- och bygglagen har fastighetsägare en skyldighet att hålla en tomt i vårdat skick. Tomter ska skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för trafiken och omgivningen inte uppkommer.

Byggnadsnämnden har tillsynsansvar och kan besluta om påföljd om en fastighetsägare inte följer bestämmelserna. Byggnadsnämnden kan ålägga fastighetsägaren att vid vite exempelvis söka bygglov eller rivningslov för de byggnader som finns på fastigheten eller i övrigt vidta åtgärder för att komma till rätta med bristerna som föreligger enligt plan och bygglagen.

Enligt miljöbalken är det inte tillåtet att skräpa ner utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Nedskräpning är brottslig och den som bryter mot förbudet kan dömas till böter eller fängelse. Det är kommunerna som har tillsynsansvar för nedskräpning. Kommunerna har rätt att besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken ska följas. Kommunen har rätt att förena ett föreläggande eller förbud med vite.

Ansök om handräckning hos Kronofogden

Om en eller flera personer har bosatt sig på en fastighet utan lov kan fastighetsägaren själv begära att få personerna flyttade genom att ansöka om särskild handräckning hos Kronofogden enligt lagen om betalningsföreläggande och handräckning. En ansökan om särskild handräckning får avse åläggande om att vidta rättelse när fastighetsägarens besittning har egenmäktigt rubbats eller fastighetsägarens rätt till fastigheten på annat sätt olovligen hindras.

En fastighetsägare måste tydligt förklara vad som är syftet med ansökan och varför han eller hon har rätt till åtgärden. De personer som ansökan avser ska identifieras, främst genom personnummer eller passnummer. Då de personer som uppehåller sig i de olovliga bosättningarna ofta saknar både svenskt personnummer och pass kan tillräckliga identitetsuppgifter bli svåra att få fram. Även om personerna i fråga har personnummer eller passnummer kvarstår svårigheten för fastighetsägaren att samla in dessa. Endast de personer som omfattas av handräckningsbeslutet kan avhysas.

Nytt beslut behövs för nytillkomna personer

Personer som därefter tillkommit i bosättningen måste därför omfattas av en ny ansökan för att kunna avhysas. Avhysta personer kan dessutom flytta tillbaka till fastigheten efter en tid och detta påverkar ärendets handläggning.

Polisen har möjlighet att ingripa mot och avhysa personer med stöd av ordningslagen. Grund för sådan avhysning kan föreligga om tiggeri eller bosättning sker på offentlig plats i strid mot ordningslagen eller lokala ordningsföreskrifter. Enligt polislagen kan polisen avvisa eller avlägsna en person som stör den allmänna ordningen om sådant ingripande är nödvändigt för att ordningen ska kunna upprätthållas.

Polisen kan ingripa i preventivt syfte

Även om en person inte stör den allmänna ordningen har polisen rätt att avvisa eller avlägsna en person om åtgärden behövs för att en straffbelagd handling ska kunna avväjas. Ett ingripande för att hindra en straff-belagd handling kräver inte att vederbörande också stör den allmänna ordningen. Eftersom bestämmelsen kan tillämpas för att avväja ett pågående brott eller förhindra ett förestående brott (till exempel olovlig bosättning) torde polismyndigheten kunna avvisa eller avlägsna personer som olovligen bosatt sig på annans mark oavsett om denna mark utgör offentlig plats och därmed omfattas av ordningslagen. Fastighetsägaren kan uppmärksamma polisen på den olovliga bosättningen men det ankommer på polisen att avgöra vilken, om någon, polisiär åtgärd som ska vidtas.

Säkerhetssamordnare: 0853533105

Servicecenter: 0853530000

Polisen: Telefonnummer 114 14

Vill du hjälpa till?

Hjärta till hjärta: hjartatillhjartha.se

Crossroads: www.stadsmissionen.se